

Український державний університет залізничного транспорту

Рекомендовано
на засіданні кафедри
економіки та управління
виробничим і комерційним бізнесом
прот. № 1 від 18 вересня 2023 р.

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

Прогнозування транспортних послуг

II семестр 2023-2024 навчального року

освітній рівень перший (бакалавр)
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 051 Економіка
освітня програма економіка підприємства (ЕП)

*Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - [http://
rasp.kart.edu.ua/](http://rasp.kart.edu.ua/)*

Команда викладачів:

Калабухін Юрій Євгенович (доктор технічних наук, професор)Контакти: +38 (057) 730-10-47, e-mail: kalabuxin_ue@kart.edu.ua kalabuxin-fet@ukr.net
--

Години прийому та консультацій: 14.00-15.00 понеділок
--

Прогнозування (у широкому розумінні) – це наукове передбачення, що базується на врахуванні різноманітних факторів, що дозволяють характеризувати розвиток об'єкта.

Під прогнозом розуміється науково обґрунтоване міркування про можливі тенденції розвитку об'єкта та його стан у майбутньому.

Прогнозування є з'єднуючою ланкою між теорією і практикою в усіх галузях суспільного життя.

Розробка прогнозів і складання на їх підставі планів в умовах ринкової економіки, яка характеризується постійними і динамічними змінами, є незмінною умовою виживання будь-якої фірми.

Головна мета курсу: формування у студентів знання основ, методів і прийомів прогнозування, а також необхідних навичок щодо виконання робіт з розрахунку майбутніх показників діяльності транспортних підприємств.

Завдання курсу: вивчення окремих питань теоретичних і методичних основ прогнозування економічного й соціального розвитку об'єкта, набуття практичних навичок щодо виявлення перспектив найближчого або віддаленого майбутнього, а також до розробки оптимальних програм і планів діяльності транспортних підприємств на основі здійснених прогнозів.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні **компетентності** студентів:

Заплановані загальні компетентності (ЗК), фахові компетентності (ФК), результати навчання (РН), знання (ЗН), уміння (УМ), комунікації (К), автономія та відповідальність:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 3 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1 Здатність логічно і послідовно відтворювати та застосовувати знання з найновіших теорій, методів і практичних прийомів маркетингу.

СК 4 Здатність демонструвати творчий підхід до роботи за фахом.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Розробка надійних і ефективних прогнозів можлива лише за наявності сучасного інструментарію прогнозування і опанування принципами його умілого використання.

Прогнозування маркетингового розвитку – це процес розробки маркетингових прогнозів, заснованих на наукових засобах пізнання маркетингових явищ і використанні всієї сукупності методів прогнозування. Маркетинговий прогноз – це система імовірних оцінок розвитку маркетингової діяльності підприємства в майбутньому.

Основними завданнями маркетингового прогнозування є:

- з'ясування перспективи розвитку маркетингової діяльності підприємства в найближчому чи більш віддаленому майбутньому, спираючись на дійсність;
- сприяння виробленню оптимальних поточних і перспективних планів (програм) маркетингового та економічного розвитку, спираючись на зроблений маркетинговий прогноз та оцінку можливих наслідків від прийняття рішень.

Організація навчального процесу

Курс складається з однієї лекції на тиждень та одного практичного заняття раз на два тижні.

Лекційний матеріал складається з текстового матеріалу, презентації. На практичних заняттях використовується робочий зошит з дисципліни, в якому містяться практичні завдання для індивідуального та групового виконання. В рамках курсу передбачаються лекції запрошених роботодавців.

Лекції та практичні заняття

Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
2	Мета, об'єкт, предмет та зміст дисципліни «Прогнозування транспортних послуг»	2	Прогнозування діяльності транспортного підприємства
2	Транспортні послуги		
2	Сутність та особливості прогнозування транспортних послуг в умовах ринкової економіки	2	Згладжування методом ковзної середньої
2	Законодавча база прогнозування в Україні		
2	Методологія економічного прогнозування і планування	2	Прогнозування методом середніх темпів
2	Послідовність розробки економічних прогнозів		
Модульний контроль знань			
2	Класифікація методів прогнозування і планування	2	Прогнозування методом екстраполяції
2	Формалізовані методи прогнозування. Методи екстраполяції		
2	Формалізовані методи прогнозування. Методи екстраполяції	2	Прогнозування методом найменших квадратів
2	Формалізовані методи прогнозування. Методи математичного моделювання		
2	Формалізовані методи прогнозування. Методи математичного моделювання	2	Прогнозування методом експертних оцінок
4	Інтуїтивне прогнозування		
4	Визначення кількісних параметрів та показників експертного опитування	2	Прогнозування методом «Дельфі»
Модульний контроль знань			

Теми курсу за модулями

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Теоретичні підходи до вивчення поняття економічного прогнозування і планування діяльності транспортних підприємств

Тема 1. Мета, об'єкт, предмет та зміст дисципліни «Прогнозування транспортних послуг»

Тема 2. Транспортні послуги

Тема 3. Сутність та особливості прогнозування транспортних послуг в умовах ринкової економіки

Тема 4. Законодавча база прогнозування в Україні

Тема 5. Методологія економічного прогнозування і планування

Тема 6. Послідовність розробки економічних прогнозів

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. Методи розробки й оцінки якості економічних прогнозів

Тема 7. Класифікація методів прогнозування і планування

Тема 8. Формалізовані методи прогнозування. Методи екстраполяції

Тема 9. Формалізовані методи прогнозування. Методи математичного моделювання

Тема 10. Інтуїтивне прогнозування

Тема 11. Визначення кількісних параметрів та показників експертного опитування

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (зараховано, незараховано) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
ЗАРАХОВАНО	90-100	A
	82-89	B
	75-81	C
	69-74	D
	60-68	E
НЕЗАРАХОВАНО	35-59	FX
	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

Студентам пропонується виконати розрахунки індивідуального завдання впродовж семестру. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **30 балів до поточного модульного контролю**. За вчасне та частково вірне виконання – від 15 до 25 балів. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

Відвідування лекцій:

Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин. За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. **Максимальна сума становить 5 балів.**

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). **Максимальна сума становить 15 балів.**

Якщо студент пропустив практичне заняття для отримання балів за нього він повинен самостійно відпрацювати матеріал, що розглядався на занятті; виконати індивідуальне завдання – підготовка доповіді відповідно до теми календарного плану. Доклад оцінюється **максимально до 5 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (15 питань в тесті). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Залік:

залік автоматично зараховується за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання викладача.

Програмні результати навчання:

Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання дисципліни «Прогнозування транспортних послуг»

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
Прогнозувати фактологічний матеріал	Виконання студентами індивідуального завдання щодо визначення основних показників маркетингової діяльності на ринку транспортних послуг	Поточне оцінювання під час практичних занять
Добирати фактичний матеріал	Проблемний виклад матеріалу щодо вибору методів визначення показників маркетингової діяльності на ринку транспортних послуг	Поточне оцінювання під час практичних занять
Бути обізнаним в сучасному стані маркетингової діяльності на ринку транспортних послуг	Пошук статистичної інформації для проведення ситуаційного аналізу	Перевірка ІНДЗ

Вимоги викладача

Вивчення навчальної дисципліни «Прогнозування транспортних послуг» передбачає:

- виконання завдань згідно з навчальним планом (індивідуальні завдання, самостійна робота тощо);
- підготовки до практичних занять;
- роботу з інформаційними джерелами.

Підготовка до практичних занять передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення методичного матеріалу.

Рішення практичних завдань повинно як за формою, так і за змістом відповідати вимогам (мати всі необхідні складові), що висувуються до вирішення відповідного завдання, свідчити про його самостійність (демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи), відсутність ознак повторюваності та плагіату.

На практичних заняттях присутність здобувачів вищої освіти є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Це ж стосується й студентів, які не виконали завдання або показали відсутність знань з основних питань теми. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчання, бути уважним та дотримуватися дисципліни.

Команда викладачів:

Калабухін Юрій Євгенович (<http://kart.edu.ua/m-ua/zav-kaf-m-ua>). Лектор з питань прикладної економіки в УкрДУЗТ. Доктор технічних наук з 2010 року. Дисертацію захистив у 2010 році у спеціалізованій вченій раді при Українській державній академії залізничного транспорту Міністерства освіти і науки України Д 64.820.04 за спеціальністю 05.22.07 – «Рухомий склад залізниць та тяга поїздів». Професор кафедри «Економіка, організація і управління підприємством» з 2012 р., дійсний член Транспортної академії України з 2017 р., член громадського об'єднання «Українська асоціація Маркетингу». Напрямки наукової діяльності: техніко-економічне обґрунтування інноваційно-інвестиційних заходів на залізничному транспорті, витрати в промисловості та на залізничному транспорті, економічна оцінка життєвого циклу рухомого складу залізничного транспорту. Автор понад 160 наукових праць.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залучення до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

Інформаційні матеріали

Основна література

- 1 Балака Є.І., Балака Л.А., Зоріна О.І. та ін. Осново-економічного і соціального прогнозування: Навч. посібник. – Харків: ХарДАЗТ, 2001.
- 2 Присенко Г., Равікович Є. Прогнозування соціально-економічних процесів. Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2005.
- 3 Кулявець В.О. Прогнозування соціально- економічних процесів: Навч. пос. / В.О. Кулявець -К.: Кондор, 2016. - 194 с.
- 4 Єріна А.М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посібник. [текст]/ А.М. Єріна. – К.: КНЕУ, 2011. – 170 с.

Допоміжна література

- 1 Геєць В. М. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування : підручник / В. М.Геєць, Т. С. Клебанова, О. І. Черняк та ін. - Х. : ВД "ІНЖЕК", 2005. - 396 с.
- 2 Грабовецький Б. Є. Економічне прогнозування і планування : навч. посібн. / Б. Є.Грабовецький. - К. : Центр навчальної літератури, 2003. - 188 с.
- 3 Кулявець В.О. Прогнозування соціально-економічних процесів: навч. посібник / В.О. Кулявець. – К.: Кондор, 2009. – 194 с.
- 4 Черняк О. І. Динамічна економетрика / О. І. Черняк, А. В. Ставицький. - КВІЦ, 2000. -120с.
- 5 Статистичний збірник України. Транспорт України. Державна служба статистики України. К. – 2019. – 115 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. <http://metod.kart.edu.ua/>
2. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>
3. <http://Ukrstat.gov.ua>
4. <http://uz.gov.ua>
5. <https://minfin.com.ua/ua/>

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

